

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου κύρωσης διεθνούς Σύμβασης κατά συλλήψεως ομήρων.

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

1. Η σύμβαση κατά της σύλληψης ομήρων υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, τη 18η Δεκεμβρίου 1979 και ανοίχθηκε για υπογραφή στην Νέα Υόρκη κατά την ημερομηνία αυτή, οπότε και την υπεγράψαν και η χώρα μας. Αρχισε να ισχύει από 3 Ιουνίου 1983, δηλ. από τότε που την επικύρωσαν 22 κράτη. Μέχρι το τέλος του 1985 την είχαν επικυρώσει 28 κράτη.

2. Αυτή η σύμβαση ανήκει στην κατηγορία των συμβάσεων κατά της διεθνούς τρομοκρατίας, όπως η Σύμβαση του Τόκιο του 1963 «περί παραβάσεων και άλλων πράξεων τελουμένων επί αεροκαφών» (Ν.Δ. 734/1971), η Σύμβαση της Νάγης του 1970 «διά την καταστολήν της παρανόμου κατάληψης αεροσκαφών» (Ν.Δ. 1352/1973), η Σύμβαση του Μόντρεαλ του 1971 «διά την καταστολήν παρανόμων πράξεων κατά της ασφαλείας της Πολιτικής Αεροπορίας» (Ν.Δ. 174/1973), η Διεθνής Σύμβαση «για την πρόληψη και καταστολή των εγκλημάτων κατά των διεθνώς προστατευομένων προσώπων», στα οποία περιλαμβάνονται και οι διπλωματικοί πράκτορες» του 1973 (Ν. 1368/1983, ΦΕΚ 69) και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση «για την καταστολή της τρομοκρατίας», που, προωθείται παράλληλα στη Βουλή για κύρωση.

3. Βασικός σκοπός της σύμβασης είναι η πρόληψη, καταστολή και τιμωρία του εγκλήματος της σύλληψης ομήρων. Τα κράτη-μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, που είχαν την πρωτοβουλία για την κατάρτιση της, συνειδητοποίησαν την αναγκαιότητα της σύναψης μιας τέτοιας διεθνούς σύμβασης, γιατί οι πράξεις σύλληψης ομήρων απασχολούν σοβαρά τη διεθνή κοινότητα, πολλαπλασιάζονται καθημερινά και στρέφονται εναντίον βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών που έχουν κατοχυρωθεί από τον Χάρτη των Ην. Εθνών, όπως είναι το δικαίωμα στη ζωή, στην ελευθερία, η αρχή της ισότητας των δικαιωμάτων των ανδρών και το δικαίωμα για αυτοδιάθεση.

4. Η χώρα μας σέβεται τις αρχές της παγκόσμιας διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αγωνίζεται για τη διατήρηση της διεθνούς ύφεσης και ειρήνης.

Έχει επικυρώσει τέσσερις από τις διεθνείς «αντιτρομοκρατικές» συμβάσεις, γιατί πιστεύει ότι ο αγώνας κατά της διεθνούς τρομοκρατίας πρέπει να είναι κοινός με τα άλλα κράτη, και γιατί η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με αυτά αποτελούν ένα σημαντικό μέσο πρόληψης όλων αυτών των πράξεων που στρέφονται κατά της διεθνούς κοινότητας.

5. Αναλυτικά η σύμβαση προβλέπει τα εξής: Στο άρθρο πρώτο δίδεται ο ορισμός της αξιόποινης πράξης της «σύλληψης ομήρων». Σύμφωνα με αυτό, δράστης του εγκλήματος είναι αυτός που συλλαμβάνει ένα άτομο ή το κράτος αιχμάλωτο και απειλεί ότι θα το σκοτώσει με σκοπό να εξαναγκάσει έναν τρίτο να προβεί σε οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για την απελευθέρωση του ομήρου. Επίσης διαπράττει αδίκημα αυτός που απειλείται τη διάπραξη του παραπάνω αδικήματος, καθώς και ο συνεργός ατόμου που διαπράττει ένα από τα ανωτέρω εγκλήματα.

Στο άρθρο 2, προβλέπεται η τιμωρία των εγκλημάτων αυτών, η οποία είναι ανάλογη με τη σοβαρή φύση τους.

Στο άρθρο 3 προβλέπεται η υποχρέωση του κράτους στο έδαφος του οποίου κρατείται ο ομήρος, να λάβει κατάλληλα μέτρα για τη διευκόλυνση της τύχης του ομήρου, την απελευθέρωση και την αναχώρησή του.

Στο άρθρο 4 καθιερώνεται η διεθνής συνεργασία για την πρόληψη των εγκλημάτων που καθορίζονται στο πρώτο άρθρο, είτε με τη λήψη μέτρων πρόληψης της προετοιμασίας είτε με την ανταλλαγή πληροφοριών και συντονισμό στη λήψη των διοικητικών και άλλων μέτρων που θεωρούνται αναγκαία για το σκοπό αυτό.

Στο άρθρο 5 (παράγραφος 1) προβλέπεται η υποχρέωση καθορισμού δικαιοδοσίας στα συμβαλλόμενα κράτη για την εκδίκαση των αδικημάτων του αρ. 1 της σύμβασης, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις υποπαραγράφους α-δ. Στη δε παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η εγκλιθέρωση ποινικής δικαιοδοσίας στην περίπτωση που ο φερόμενος ως δράστης ενός από τα εγκλήματα του άρθρου 1 της σύμβασης βρίσκεται στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους και το κράτος αυτό δεν τον εκδίδει, αφού έχει λάβει αίτηση έκδοσης, σε κάποιο από τα Κράτη που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου.

Η Ελληνική Νομοθεσία καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που, από αυτή του αλλοδαπού που τελεί ένα από τα ανωτέρω αδικήματα στην αλλοδαπή, δεδομένου ότι στο άρθρο 8 του Ποινικού Κώδικα δεν περιλαμβάνονται τα αδικήματα αυτά ως τιμωρητέα πάντοτε κατά τους ελληνικούς νόμους. Επομένως είναι αναγκαία η συμπλήρωση του άρθρου 8 του Ποινικού Κώδικα, ώστε να περιλαμβάνει και αυτά τα αδικήματα.

Στο άρθρο 6 ρυθμίζονται διαδικαστικά θέματα για το κράτος, στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο φερόμενος ως δράστης, σχετικά με τον τρόπο κράτησης, φυλάκισης, τις προκαταρκτικές έρευνες, τα δικαιώματα του συλληφθέντος κ.λπ.

Στο άρθρο 7 προβλέπεται η υποχρέωση του κράτους να παρέχει πληροφορίες στο Γεν. Γραμματέα του ΟΗΕ, σχετικά με την ποινική δίωξη που έχει αρχίσει.

Στο άρθρο 8 επαναλαμβάνεται η αρχή Aut Dedere Aut Judicare (πρβλ. άρθρο 5) και καθιερώνεται υποχρέωση του Κράτους ή να ασκήσει χωρίς εξαίρεση την ποινική δίωξη του φερόμενου ως δράστης του εγκλήματος ή να τον εκδώσει, εξασφαλίζοντας συγχρόνως τις απαραίτητες εγγυήσεις, ώστε αυτός να δικαστεί με τους ίδιους όρους που δικάζονται οι φερόμενοι ως δράστες σοβαρών αδικημάτων κοινού ποινικού δικαίου και να τύχει όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται από την εσωτερική νομοθεσία του κράτους, που τον δικάζει και καθόλα τα στάδια της διαδικασίας.

Στο άρθρο 9 προβλέπονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν ικανοποιείται το αίτημα έκδοσης ενός υπόπτου. Στο σημείο αυτό προσδιορίζεται ότι οι διατάξεις συμβάσεων έκδοσης που ισχύουν μεταξύ των κρατών δεν εφαρμόζονται εφόσον είναι ασυμβίβαστες με τη σύμβαση αυτή.

Στο άρθρο 10 ρυθμίζεται ειδικά η σχέση της κυρούμενης σύμβασης με τις συμβάσεις έκδοσης και καθιερώνεται ως περίπτωση έκδοσης η διάπραξη ενός από τα εγκλήματα που καθορίζει η σύμβαση και συγκεκριμένα το πρώτο της άρθρο.

Στο άρθρο 11 ρυθμίζονται θέματα δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις, μεταξύ των κρατών, για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της σύμβασης.

Στο άρθρο 12 προβλέπεται ότι αυτή η σύμβαση δε θα εφαρμόζεται σε πράξη σύλληψης ομήρων που διαπράχθηκε κατά τη διάρκεια ενόπλων συρράξεων, με τους όρους που προβλέπονται στις διατάξεις αυτού του άρθρου.

Στο άρθρο 13 προβλέπεται ότι αυτή η σύμβαση δε θα εφαρμόζεται επίσης όταν το έγκλημα διαπράττεται στο έδαφος ενός μόνο κράτους, εφόσον ο ομήρος και ο φερόμενος ως δράστης, έχουν την εθνικότητα αυτού του κράτους και ο φερόμενος ως δράστης ανακαλύπτεται στο έδαφος αυτού του κράτους.

Στο άρθρο 14 διαφυλάσσεται η εδαφική ακεραιότητα και πολιτική ανεξαρτησία των συμβαλλομένων κρατών, κατά την εφαρμογή της σύμβασης.

Στο άρθρο 15 ρυθμίζεται η ειδική περίπτωση της σχέσεως της σύμβασης με τις συμβάσεις για το άσυλο, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν.

Στο άρθρο 16 καθιερώνεται η διατιθσία ως τρόπος επίλυσης των διαφορών που είναι δυνατό να προκύψουν από την ερμηνεία ή την εφαρμογή της κυρούμενης σύμβασης και η δυνατότητα διατύπωσης επιφύλαξης στη διάταξη αυτή.

Στα άρθρα 17-20 περιέχονται οι τελικές διατάξεις της σύμβασης και αναφέρονται στην υπογραφή, επικύρωση, έναρξη ισχύος της, καταγγελία κ.λπ. κοινά θέματα όλων των συμβάσεων.

Η Ελλάδα που έχει επικυρώσει τέσσερις διεθνείς συμβάσεις κατά της τρομοκρατίας και προωθεί τώρα για κύρωση και την Ευρωπαϊκή του 1977, έχει κάθε λόγο να κυρώσει και τη σύμβαση της Ν. Υόρκης του 1979, η οποία καλύπτει ένα σημαντικό κενό.

Όλα τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 1 της σύμβασης προβλέπονται και τιμωρούνται από τις αντίστοιχες διατάξεις του ποινικού μας κώδικα, ώστε να μη απαιτείται ιδιαίτερη νομοθετική πρόβλεψη για την εκτέλεση της σύμβασης στη χώρα μας, εκτός από αυτή που αναφέρεται στο άρθρο 5.

Άλλωστε οι ποινές που προβλέπει η νομοθεσία μας είναι οπωσδήποτε ανάλογες με τη βαρύτητα των αξιόποινων πράξεων. Το άρθρο 1 προβλέπει αναλυτικά τις περιπτώσεις στοιχειοθετήσεως του εγκλήματος συλλήψεως αμήρων, που τα κράτη οφείλουν να τιμωρούν προσηχόντως με ποινές που να λαμβάνουν υπόψη τους τη σοβαρότητα του αδικήματος. Για το σκοπό αυτό πρέπει να καθιερώσουν τη δικαιοδοσία τους στις περιπτώσεις που, όπως προαναφέρθηκε, προβλέπονται αναλυτικά στο άρθρο 5.

Κατ' εφαρμογή του άρθρου αυτού, το άρθρο δεύτερο του κυρωτικού νόμου ορίζει ότι οι Ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται για όλα τα εγκλήματα που προβλέπονται στο άρθρο πρώτο της σύμβασης υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 5 αυτής.

6. Για τα παραπάνω εκτεθέντα υποβάλλουμε το παρόν σχέδιο νόμου και παρακαλούμε να ψηφισθεί από τη Βουλή.

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 1986

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Εξωτερικών
Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Δικαιοσύνης
ΑΠ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Δημ. Τάξης
ΑΝΤ. ΔΡΟΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση διεθνούς Σύμβασης κατά της σύλληψης αμήρων.

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η διεθνής Σύμβαση κατά της σύλληψης αμήρων, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 18 Δεκεμβρίου 1979 υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής :